

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Czubik

w sprawie z powództwa M. sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w R.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o wymierzenia kary pieniężnej
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w
dniu 31 lipca 2025 r.
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Warszawie z 19 grudnia 2024 r., sygn. VII AGa 1045/23

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz
M. sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w R. kwotę 360 (trzysta
sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym wraz z
odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za
czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego
postanowienia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki do dnia
zapłaty.**

D.Z.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej także: „Prezes URE” lub „pozwany”) decyzją z ... stycznia 2022 r., ..., po przeprowadzeniu postępowania

administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy M. sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w R. (dalej jako: „powodowa Spółka”) w związku z niezachowaniem terminu na złożenie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 716 ze zm.; dalej jako: „p.e.”) za miesiące: luty, marzec, maj, czerwiec i lipiec 2018 r. do Prezesa URE orzekł:

1) że powodowa Spółka nie zachowała terminu na złożenie sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiące: luty, marzec, maj, czerwiec i lipiec 2018 r. do Prezesa URE;

2) za działanie opisane w pkt. 1 wymierzył powodowej Spółce karę pieniężną w łącznej wysokości 30 000 zł, tj. po 10 000 zł za niezłożenie w terminie sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiące: maj, czerwiec i lipiec 2018 r.;

3) odstąpił od wymierzenia powodowej Spółce kary pieniężnej za działanie wskazane w pkt. 1 za miesiące luty i marzec 2018 r. na podstawie art. 56 ust. 6a p.e.

Po rozpoznaniu odwołania powodowej Spółki od ww. decyzji, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z 19 czerwca 2023 r., XVII AmE 50/22, oddalił odwołanie i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Po rozpoznaniu apelacji powodowej Spółki, Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 19 grudnia 2024 r., VII AGa 1045/23, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w jego pkt. I zmienił pkt 2) decyzji Prezesa URE w ten sposób, że odstąpił od wymierzenia powodowej Spółce kary pieniężnej za niezłożenie w terminie sprawozdań o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiące maj, czerwiec i lipiec 2018 r. Ponadto Sąd Apelacyjny rozstrzygnął o kosztach postępowania w pierwszej i drugiej instancji.

Pismem z ... marca 2025 r. pozwany wywiódł skargę kasacyjną od ww. wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając go w całości. W pierwszej kolejności Prezes URE wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż stosownie

do art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jest ona oczywiście uzasadniona. Wniosek został obszernie uzasadniony (s. 23-42 skargi kasacyjnej). Wskazano m.in., że wyrok Sądu Apelacyjnego jest nieprawidłowy w stopniu oczywistym i jako taki nie może się ostać. Rozstrzygnięcie to nie respektuje bowiem konstrukcji i specyfiki regulacji art. 56 ust. 6a p.e., która wąsko określa granice, w których możliwe jest odstępianie od wymierzenia kary, przy czym jej istota i wytyczne stosowania w praktyce przedstawione już zostały w orzecznictwie sądów powszechnych i Sądu Najwyższego. Sąd Apelacyjny niezasadnie odstąpił od wymierzenia kary w tej sprawie, pomimo tego, że stopień szkodliwości czynów nie jest w sposób oczywisty znikomy. Pozwany nie przekroczył ram uznania administracyjnego, a decyzja Prezesa URE zawierająca stosowne uzasadnienie niezastosowania względem powodowej Spółki odstępiania od wymierzenia kary wpisuje się w praktykę sądową i regulacyjną, która w sposób równoprawny i z poszanowaniem zasady uczciwej konkurencji traktuje podmioty zobligowane do realizacji rzeczzonego obowiązku sprawozdawczego. Ponadto rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego sprzeciwia się celom wprowadzenia regulacji z art. 43d do p.e. zmierzającym do uszczelnienia rynku paliw ciekłych, ograniczenia szarej strefy na tym rynku i wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz zagwarantowania poszanowania uczciwej konkurencji, jak też przeczy roli Prezesa URE polegającej na sprawowaniu prawidłowego nadzoru nad rynkiem paliw ciekłych (s. 23 skargi kasacyjnej).

Co więcej, zdaniem pozwanego, w niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny potraktował powodową Spółkę odmiennie od innych podmiotów przywożących w analogicznym stanie faktycznym i prawnym. Na użytek podjęcia oczywiście wadliwego orzeczenia w sposób dowolny ocenił przesłankę stopnia szkodliwości czynu przy użyciu nowych, nieznanych dotychczas kryteriów w kontrze do ukształtowanego orzecznictwa i polityki regulacyjnej Prezesa URE, zastępując nimi pogłębioną analizę prawną, do której był zobligowany. W stanie prawnym i faktycznym sprawy, Sąd Apelacyjny niezasadnie zastosował art. 56 ust. 6a p.e., co skutkowało wydaniem oczywiście wadliwego orzeczenia. W tym przypadku względ na zachowanie zasady praworządności, podziału władz oraz równości wobec prawa powinien mieć priorytet nad oczekiwaniem strony (s. 42 skargi kasacyjnej).

Pismem z ... kwietnia 2025 r. odpowiedź na skargę kasacyjną złożyła powodowa Spółka, wnosząc w pierwszej kolejności o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanego oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powodowej Spółki kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie wypełnia ustawowych przesłanek koniecznych dla przyjęcia jej do rozpoznania.

W zakresie podniesionej przez pozwanego oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), wskazać należy na postanowienie Sądu Najwyższego z 29 sierpnia 2024 r., I CSK 1914/24, w którym stwierdzono, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (zob. postanowienia SN: z 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, i z 17 października 2001 r., I PKN 157/01). Skarżący powinien wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widoczną *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienie SN z 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09). Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (postanowienie SN z 7 maja 2010 r., V CSK 459/09).

Jak wskazał trafnie Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (s. 14), w istocie rzeczy jedyną kwestią, która wymagała rozważenia w niniejszej sprawie było ustalenie, czy zachodziły przesłanki do zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej, przewidzianej w art. 56 ust. 6a p.e. Zgodnie z tym przepisem, Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podniesiono m.in., że występujące w art. 56 ust. 6a p.e. wyrażenie „znikomy stopień szkodliwości czynu”, to wyrażenie nieostre, którego zakres jest ustalany *ad casum* przez organ stosujący prawo. Zgodnie z § 155 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 283), jeżeli zachodzi potrzeba zapewnienia elastyczności tekstu aktu normatywnego, można posłużyć się określeniami nieostrymi, klauzulami generalnymi albo wyznaczyć nieprzekraczalne dolne lub górne granice swobody rozstrzygnięcia. Zarówno orzecznictwo, jak i doktryna, wielokrotnie odnosiły się do pojęcia „szkodliwości czynu”, w szczególności „społecznej szkodliwości czynu” występującego na gruncie Kodeksu karnego i kryteriów jej określania, które odpowiednio zastosować można dla celów wykładni przepisów Prawa energetycznego (zob. M. Czyżak, Znikoma szkodliwość czynu jako przesłanka odstąpienia od nałożenia kary pieniężnej w ustawie – Prawo energetyczne, Państwo i Prawo 2023, nr 7-8, s. 116-129). Interpretację tę uznać należy za utrwaloną i nie budzącą wątpliwości, zaś do jej zastosowania do wykładni przepisów Prawa energetycznego wystarczająca jest zwykła wiedza prawnicza i zastosowanie obowiązujących reguł wykładni (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2024 r., II NSK 133/23).

Z kolei w wyroku Sądu Najwyższego z 27 listopada 2019 r., I NSK 95/18, stwierdzono: „Sąd Najwyższy podziela to stanowisko wyrażone w orzecznictwie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, wedle którego to Prezes URE kształtuje politykę wymiaru kar wobec przedsiębiorców popełniających delikty administracyjne określone w ustawie – Prawo energetyczne. W pewnych przypadkach sąd może co prawda zastosować art. 56 ust. 6a p.e., jednakże wpierw powód powinien wykazać, że pozwany przekroczył zasady uznania administracyjnego oraz że stopień szkodliwości czynu był znikomy, a przedsiębiorca zaprzestał naruszenia prawa lub zrealizował obowiązek (wyroki SOKiK z: 5 listopada 2018 r., XVII AmE 1/17 i XVII AmE 5/17 oraz z 11 lutego 2019 r., XVII AmE 62/17)”.

Sąd Najwyższy w składzie orzekającym przychylił się do powyższego stanowiska, wedle którego sąd powszechny może odstąpić od wymierzenia kary

pieniężnej (w ten sposób „skorygować” decyzję organu regulacyjnego). Tak też stało się w niniejszej sprawie, w której Sąd Apelacyjny przeprowadził krótki, ale zasadniczo logiczny i wyjaśniający powody podjętego rozstrzygnięcia, wywód prawny. Wskazano m.in., że „powód niewątpliwie zrealizował po terminie obowiązek złożenia sprawozdań. Pozostaje więc dokonanie oceny czy okoliczności sprawy uzasadniają uznanie, że zaniechanie powoda charakteryzowało się znikomym stopniem szkodliwości. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, uzasadnieniem odstąpienia od nałożenia kary są rozważone łącznie następujące okoliczności: a) zaniechanie po stronie odwołującego nie było spowodowane chęcią funkcjonowania w tzw. szarej strefie, b) brak dokonywania przywozu paliw, c) istnienie podstaw do wykreślenia z rejestru podmiotów przywożących. Powód powinien być wykreślony z rejestru z uwagi na to, że w okresie 6 miesięcy nie dokonywał przywozu paliw. Ostatecznie, powód został z rejestru wykreślony. Nałożenie więc na powoda kary za ostatnie trzy miesiące przed wykreśleniem z rejestru, w sytuacji, w której toczyło się już postępowanie w przedmiocie wykreślenia z uwagi na brak dokonywania przywozu, należy uznać za nieuzasadnione” (s. 15 uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego).

Nie sposób przyjąć, by w realiach niniejszej sprawy działanie Sądu Apelacyjnego nosiło znamiona kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, widocznego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Zdecydowanie zbyt daleko idące są zarzuty skargi kasacyjnej, w myśl których Sąd Apelacyjny – w przypadku przesłanki stopnia szkodliwości czynu – *de facto* odstąpił od jej oceny, posługując się kryteriami nieznanymi i sprzecznymi z prawem i polityką regulacyjną oraz ukształtowanym orzecznictwem (s. 28 skargi kasacyjnej).

Podsumowując, w ocenie Sądu Najwyższego w składzie orzekającym, Sąd Apelacyjny mógł zastosować samodzielnie instytucję odstąpienia od wymierzenia kary (art. 56 ust. 6a p.e.), a poczynione przez niego w tym zakresie rozważania (s. 14-15 uzasadnienia zaskarżonego wyroku) są zasadniczo prawidłowe. Nie sposób uznać, by zaskarżone orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, co czyni bezzasadną tezę o tym, że w niniejszej sprawie skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Z wszystkich tych powodów orzeczono o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (pkt 1 sentencji postanowienia), a ponadto rozstrzygnięto o zwrocie kosztów postępowania kasacyjnego (pkt 2 sentencji postanowienia).

D.Z.

[r.g.]